

# «عراق» در کانون سرمایه گذاری های محور عربی – ترکی

موقعیت ژئوپلیتیکی عراق فرصت خوبی برای رقابت شیوخ عرب و ترکیه فراهم کرده تا با سرمایه گذاری در زیر ساخت های این کشور، نبض انرژی منطقه و کریدور های اتصال شرق به غرب را در کنترل خود داشته باشند

**گروه بین الملل** - با تغییر و تحولات جهانی، روند همکاری ها و بلوک بندی های سیاسی و اقتصادی نیز در حال دگر دینی و پیوست اندازی است و در این میان برخی کشور های در حال توسعه که پیشتر اهمیت و جایگاه آن ها برای سرمایه گذاران بین المللی مغفول بود، در کانون توجهات قرار گرفته اند. یکی از این بازیگران جدید عراق است که جذابیت های زیادی برای کشور های منطقه پیدا کرده و سرمایه های اعراب خلیج فارس طی دو سال گذشته با سرعت بیشتری به این کشور سرازیر شده است. در این زمینه توافقاتی بین بغداد و اعراب منطقه انجام شده است تا روند سرمایه گذاری را تسهیل کنند. در ماه آوریل (فروردین ۱۴۰۳)، وزارت برنامه ریزی عراق از امضای ۱۲ یادداشت تفاهم با عربستان سعودی برای پروژه های سرمایه گذاری خاص خبر داد که با هدف افزایش همکاری در تعدادی از پروژه های سرمایه گذاری کیفی در عراق انجام شده است. در سال ۲۰۲۲ نیز، صندوق سرمایه گذاری دولتی عربستان از تأسیس یک شرکت جدید با سرمایه ۳ میلیارد دلار برای سرمایه گذاری در عراق خبر داد که بخشی از برنامه عربستان برای سرمایه گذاری در ۵ کشور عربی است. این سرمایه گذاری ها زمینه های مختلفی از جمله زیر ساخت، معدن، کشاورزی، توسعه املاک و مستغلات و خدمات مالی را پوشش می دهد. عربستان همچنین در سال ۲۰۲۲، قرارداد صادرات برق به عراق را امضا کرد تا بخشی از نیاز های برق همسایه شمالی را تأمین کند. عراق هم که به سرمایه های خارجی برای برون رفت از وضعیت بفرنج اقتصادی نیاز دارد پیش نویس قانونی برای حمایت از سرمایه گذاری عربستان را آماده کرده تا در صورت تصویب در پارلمان، روند همکاری اقتصادی بین دو کشور را تقویت کند. احمد صدام، کارشناس اقتصادی به الخلیج آنلاین گفت: «۱۳ توافقنامه بین عراق و عربستان وجود دارد و این بدان معناست که تصویب قانون فوق، سطح سرمایه گذاری های عربستان را در آینده بالا می برد، زیرا تضمین و اطمینانی برای سرمایه گذاران

سعودی در عراق خواهد بود». امارات دیگر عضو شورای همکاری خلیج فارس است که به تازگی سرمایه گذاری های خود را در عراق تقویت و اعلام کرده که مایل است تا مشارکت استراتژیک خود با بغداد را در همه زمینه ها تقویت کند. ثانی الزیودی، وزیر تجارت خارجی امارات در این باره پیشتر گفته بود: «تأمیل متقابل برای توسعه روابط اقتصادی به گونه ای وجود دارد که منافع مشترک را تأمین و فرصت های بیشتری را برای جوامع تجاری و خصوصی فراهم کند». خبرگزاری رسمی امارات (WAM) نیز گزارش داد که این بخش در امارات و عراق به طور مثبت در زیر ساخت های غیر نفتی و جریان های سرمایه گذاری متقابل منعکس شد. در سال ۲۰۲۱، ابوظبی از پمپاژ سرمایه گذاری به ارزش ۳ میلیارد دلار به عراق به عنوان بخشی از تلاش جدید برای تقویت روابط اقتصادی و سرمایه گذاری بین دو کشور برادر خبر داد. به نوبه خود، منابع مالی قطر هم پس از سفر شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، امیر این کشور به بغداد در ژوئن سال گذشته به عراق سرازیر شد. پس از آن، شرکت قطری و سازمان سرمایه گذاری ملی عراق برای توسعه پروژه هایی به ارزش ۹/۵ میلیارد دلار در عراق، از جمله ساخت دو نیروگاه با ظرفیت کلی ۲۴۰۰ مگاوات توافق کردند. در جولای سال گذشته، قطر در پروژه ای با هدف تولید برق از انرژی خورشیدی و گاز سوزانده شده در میادین نفتی، وارد یک معامله بزرگ توسط عراق با شرکت توتال انرژی به ارزش ۱۰ میلیارد دلار شد. پروژه های سرمایه گذاری کشور قطر در عراق در حوزه نفت، برق، پالایشگاه، گاز و پروژه «مسیر توسعه» خواهد بود. علاوه بر این، ساخت دو شهر ک نمونه ۵۰ هزار نفری نیز در دستور کار دو کشور قرار گرفت. در این میان ترکیه هم که برای نفوذ گسترده در منطقه با اعراب رقابت دارد، برای سرمایه گذاری در عراق خیز بر داشته است. در سفر اخیر جب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه به عراق، دو طرف «تفاهم نامه همکاری مشترک در باره پروژه راه توسعه» و قرارداد های همکاری در زمینه های مختلف از جمله تجاری، گردشگری،

آموزش، دینی، فرهنگی، رسانه، انرژی، بهداشتی، فناوری، حمل و نقل، سرمایه گذاری و دفاعی امضا کردند. رئیس شورای بازرگانی ترکیه و عراق در این باره گفت توافق نامه ها و تفاهم نامه های امضا شده میان دو کشور روابط تجاری و اقتصادی را تقویت کرده و بازرگانان دو طرف را برای سرمایه گذاری تشویق می کند.

■ **اهداف اقتصادی در اولویت اعراب و ترکیه**  
بدون تردید موقعیت جغرافیایی عراق به خوبی این کشور را برای رقابت در تجارت جهانی قرار می دهد و اروپا را به آسیا متصل می کند و از این منظر کشور های منطقه تلاش می کنند از ظرفیت های بغداد برای در اختیار گرفتن نبض تجارت منطقه در دستان خود استفاده کنند. در یک دهه گذشته نوعی رقابت بین عربستان و امارات برای تبدیل شدن به قطب اول اقتصادی در منطقه شروع شده است و دو طرف سعی دارند با جذب کشورهای منطقه به سمت خود در این کارزار گوی سبقت را از رقیب برابند. عربستان تلاش می کند با تقویت روابط با عراق بتواند پلی به سمت اروپا زده و بخشی از تعاملات تجاری را از محور شمالی انجام دهد. سعودی ها تا کنون فقط از خلیج فارس و دریای سرخ تجارت خود را به سراسر جهان



انجام می دادند ولی اکنون با تغییر و تحولاتی که در عرصه جهانی به وقوع پیوسته قصد دارند به کریدور های تجاری خود تنوع بخشیده و عراق یکی از این گزینه هاست که می تواند سعودی ها را به اهدافشان برساند. کریدور های ریلی بار دیگر جایگاه خود را در ترانزیت تجارت جهانی باز یافته اند و از دید کارشناسان هر کشوری که بتواند کریدور های بیشتری را در اختیار بگیرد، می تواند تجارت جهانی را کنترل کند. به همین دلیل است که چینی ها روی این کریدورها سرمایه گذاری کلانی انجام داده اند و سایر کشور ها نیز تلاش می کنند از این قافله عقب نمانند. ارتباط تولید آسیا به اروپا مکمل تلاش های عربستان برای پیوند تجارت آفریقا با آسیا و اروپا از طریق کمربند ترانزیتی موسوم به «مسیر توسعه» است که همکاری و سرمایه گذاری خلیج فارس در عراق را افزایش می دهد. این مسئله در زمانی که دریای سرخ به دلیل تنش بین انصارا... یمن و آمریکا ناامن شده، سعودی ها را به فکر مسیر های جایگزین انداخته است. سعد الحمید، نویسنده و تحلیل گر سیاسی سعودی در این زمینه گفت: «عربستان مشتاقانه منتظر دستیابی به فضای مناسبی برای سرمایه گذاری در کشورهای همسایه است که به ریاض کمک می کند تا به نتایج چشم انداز ۲۰۳۰ دست یابد». امارات هم که به لطف سرمایه گذاری های خارجی به قطب اقتصادی در خلیج فارس تبدیل شده است در سال های گذشته تلاش کرده تا از کریدور های مختلف در منطقه نهایت بهره را ببرد. عضویت در کریدور هند تا اروپا، تلاش برای استفاده از کریدور های زمینی ایران برای رسیدن به آسیای مرکزی بخشی از تلاش های ابوظبی برای تنوع بخشی به تجارت خود با کشورهای منطقه بود و عراق آخرین حلقه مفقوده برای حاکمان امارات بود تا با سرمایه گذاری در این کشور

دولت مرکزی را به صادرات نفت و گاز متقاعد کرده و بتواند بخشی از نیاز های خود را از این طریق تأمین کند. همچنین ترکیه به دلیل بهبود روابط با کشورهای عرب، دنبال این است تا از طریق کریدور های عراق به خلیج فارس متصل شده و مسیر تجارت با شرقی را تسهیل کند. از سوی دیگر، پروژه جاده توسعه که با شبکه گسترده بصره را به موصل وصل کرده در نهایت به ترکیه متصل می شود، تجارت منطقه ای را متحول می کند. ترکیه نقش کلیدی در اتصال کریدور های شرق به غرب دارد و می تواند با اتصال مسیر های مواصلاتی اعراب به اروپا، موقعیت ژئوپلیتیکی خود را ارتقا داده و سود های کلانی را از تجارت بین کشور ها کسب کند. از طرفی، ترکیه که با طرح آمریکا برای ساخت کریدور «هند- خاور میانه- اروپا» مخالف است سعی دارد اعراب خلیج فارس را با استفاده از کریدور های ریلی عراق به اروپا متصل کرده و پروژه آمریکا که قصد دور زدن ترکیه را داشت، خنثی کند.

## ■ اغراض سیاسی اعراب

اگر چه ظاهرا نیت شیوخ خلیج فارس برای توسعه زیر ساخت های عراق است اما در پس این برنامه های اقتصادی، منافع سیاسی نیز نهفته است. اعراب منطقه که در بازار آمریکا بازی می کنند از سال هایش پروژه کاهش نفوذ ایران در عراق را کلید زده اند و برنامه ای را که با داعش در عراق نتوانستند اجرا کنند اکنون با سرمایه گذاری در زیر ساخت ها می خواهند به منصف ظهور برسانند و با وابسته کردن عراق به شیوخ خلیج فارس، از بار وابستگی این کشور به ایران بکاهند. همکاری در بخش تأمین برق عراق که از چند سال پیش در دستور کار شورای همکاری خلیج فارس قرار گرفته، بخشی از پروژه کاهش نفوذ ایران است که هم اکنون، بخش اعظم برق عراق را تأمین می کند. آمریکا سعی دارد در روابط اقتصادی قابل ملاحظه ایران و عراق سنگ اندازی کند و سوق دادن بغداد به سمت تأمین برق از طریق اعراب خلیج فارس و همچنین ورود سرمایه گذاران عرب به بازار عراق، سناریوی واشنگتن است تا ۳ میلیارد دلار در آمد ایران از فروش برق به عراق را قطع کند اما تا کنون موفق به این کار نشده است. از سوی دیگر، شیوخ خلیج فارس نفوذ ایران و گروه های مقاومت در عراق را تهدیدی برای منافع خود و غرب می دانند و لذا سعی دارند از دریچه اقتصادی وارد شده و برنامه های خود را عملی کنند. این مسئله پس از جنگ غزه که گروه های مقاومت در منطقه قدرت بیشتری گرفته اند، برای جبهه عربی - غربی نگران کننده است و سعی دارند راه قدرت گیری تهران در منطقه را سد کنند.

مرکز دوازده آخرت است

صبر و شکیبایی کنجی  
از کنجهای بهشت است

**جناب آقای**  
**دکتر کوروش احترامیان**  
**سرکار خانم دکتر شادی قرایی**  
**خانواده محترم احترامیان**  
مصیبت وارده را صمیمانه تسلیت عرض می نمایم ما را در غم خود شریک بدانید.  
**دکتر شیده قرایی - دکتر پویا یزدانفر**



سوم مرداد ماه مصادف است  
باهفتمین سالگرد درگذشت پدر عزیزمان  
**حاج ابراهیم کسمائی**  
روحش شاد و یادش گرامی.  
**خانواده کسمائی**

بر شهاد حفظ آرامش و وقار  
بر شهاد آرام راه رفتن  
در شیخ جنازه های مردگان تان

تنها او باقیست

پدرم،

دلتنگی هایمان دوساله شد.

خاطره خوبی ها و دل نگرانی های ت را گرامی می داریم

و به روان پاکت درود می فرستیم.

**همسر: بانو بهنام نیا** **آرمین، آرش و لیلیان آرمیون**



عطر تو در عمق لحظه ها جاریست

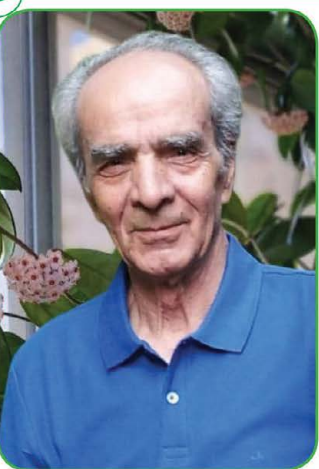
جای تو در جان زندگی سبز است

در دومین سالگرد فقدان عزیزمان

**مرحوم فریدون خزائی**

یاد و خاطره اش را گرامی می داریم.

**همسر و فرزندان**



**نیک اندیشان گرامی ؛**  
**سرکار خانم فریده خواجهوی**  
**عضو محترم هیئت مدیره موسسه خیریه کشوری بوستان شکوه مهر و خانواده محترم خزائی**  
**به یادبود دومین سالگرد درگذشت همسر و پدری مهربان**

**مرحوم فریدون خزائی**

از اقدام نیک و شایسته شما بابت اختصاص هزینه مراسم سالگرد به ۴۳۰ نفر معلول ذهنی و کودک بی سرپرست موسسه خیریه کشوری بوستان شکوه مهر تشکر می نماییم.

**موسسه خیریه کشوری بوستان شکوه مهر**  
**موسسه خیریه کشوری بوستان شکوه مهر شعبه تهران**  
**موسسه خیریه کشوری بوستان شکوه مهر شعبه بجنستان**  
**مرکز جامع نگهداری و توانبخشی شهید بهشتی مشهد**  
**آسایشگاه معلولین ذهنی بی سرپرست مهر پناهندگان ضامن آهو**  
**مرکز شبانه روزی توانبخشی جسمی - حرکتی شهید رئوفی بجنستان**  
**خانه های فرزندان بی سرپرست شکوه مهر ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱ مشهد**